

Bruxelles, 31.5.2018
COM(2018) 378 final

2018/0203 (COD)

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI

**de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1206/2001 al Consiliului din 28 mai 2001
privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe
în materie civilă sau comercială**

{SEC(2018) 271 final} - {SWD(2018) 284 final} - {SWD(2018) 285 final}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Printre misiunile Uniunii Europene se numără dezvoltarea unui spațiu european de justiție în materie civilă bazat pe principiul încrederii reciproce și pe cel al recunoașterii reciproce a hotărârilor. Spațiul de justiție necesită cooperare judiciară la nivel transfrontalier. În acest scop și pentru a facilita buna funcționare a pieței interne, UE a adoptat o legislație privind comunicarea și notificarea transfrontalieră a actelor judiciare¹ și privind cooperarea în domeniul obținerii de probe². Aceste instrumente sunt esențiale în ceea ce privește regulamentul privind asistența judiciară în materie civilă și comercială între statele membre. Scopul lor comun este de a oferi un cadru eficient pentru cooperarea judiciară transfrontalieră. Acestea au înlocuit sistemul internațional anterior al Convențiilor de la Haga³, încheiate între statele membre⁴, sistem care era mai complicat.

Legislația privind cooperarea judiciară are un impact real asupra vieții de zi cu zi a cetățenilor UE, indiferent dacă este vorba de persoane fizice sau de operatori economici. Aceasta se aplică în cadrul procedurilor judiciare cu implicații transfrontaliere, buna sa funcționare fiind indispensabilă, în aceste cazuri, pentru garantarea accesului la justiție și a dreptului la procese echitabile. Eficacitatea cadrului de asistență judiciară internațională are un impact direct asupra modului în care cetățenii implicați în astfel de litigii transfrontaliere percep funcționarea sistemului judiciar și a statului de drept în statele membre.

Cooperarea armonioasă între instanțe este, de asemenea, necesară pentru buna funcționare a pieței interne. În 2018, aproximativ 3,4 milioane de proceduri judiciare civile și comerciale din UE au implicații transfrontaliere⁵. În numeroase astfel de proceduri, este necesară obținerea de dovezi dintr-un alt stat membru; Regulamentul privind obținerea de probe oferă instrumente care facilitează accesul la probele respective.

Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 al Consiliului privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială reprezintă un instrument important pentru cooperarea judiciară europeană, dat fiind faptul că, pentru a

¹ Regulamentul (CE) nr. 1393/2007 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind notificarea sau comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială (notificarea sau comunicarea actelor) și abrogarea Regulamentului (CE) nr. 1348/2000 al Consiliului (JO L 324, 10.12.2007, p. 79).

² Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 al Consiliului din 28 mai 2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială (JO L 174, 27.6.2001, p. 1).

³ Convenția din 15 noiembrie 1965 privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială;

Convenția din 18 martie 1970 privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă și comercială.

⁴ Regulamentul li se aplică tuturor statelor membre, cu excepția Danemarcei. Danemarca a încheiat la 19 octombrie 2005 un acord paralel cu Comunitatea Europeană privind notificarea sau comunicarea actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială, care extinde la Danemarca dispozițiile Regulamentului privind notificarea sau comunicarea actelor și măsurile de punere în aplicare a acestuia. Acordul a intrat în vigoare la data de 1 iulie 2007 (a se vedea JO L 300 din 17.11.2005, p. 55; JO L 120, 5.5.2006, p. 23.) Nu există niciun acord paralel privind obținerea de probe.

⁵ Aceste cifre reflectă estimările studiului economic elaborat de Deloitte, pe care se bazează evaluarea impactului. Estimările se bazează pe date puse la dispoziție de Eurostat, Consiliul European, Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției (CEPEJ) și Comisia Europeană, și pe informațiile culese în cadrul unor interviuri. Studiul menționat a fost comandat întreprinderii Deloitte în cadrul contractului nr. JUST/2017/JCOO/FW/CIVI/0087 (2017/07). Raportul final nu a fost încă publicat.

dovedi pretențiile, este, deseori, crucial să se prezinte suficiente probe instanței. Regulamentul instituie un sistem la nivelul UE pentru transmiterea directă și rapidă între instanțe a cererilor de obținere și tratare a probelor și stabilește norme precise în ceea ce privește forma și conținutul acestor cereri. Mai precis, regulamentul a fost îmbunătățit în ceea ce privește Convenția de la Haga relevantă prin instituirea unui sistem modern și eficace de interacțiune directă între instanțe (transmiterea cererilor și retransmiterea probelor obținute) și prin înlocuirea sistemului greoi prin care cererile erau transmise de instanța din statul membru A organismului central din statul membru A, apoi organismului central din statul membru B și, în cele din urmă, instanței din statul membru B (și invers). Acesta permite, de asemenea, obținerea directă de probe de către instanțele din alte state membre.

Pentru a sprijini analiza și concluziile relevante, complete și la zi privind aplicarea practică a regulamentului (care să completeze constatările din alte exerciții de evaluare⁶), Comisia a realizat, în 2017, o evaluare a Programului privind o reglementare adecvată și funcțională (REFIT), în conformitate cu orientările privind o mai bună legiferare, pentru a evalua modul de funcționare a instrumentului în raport cu cele cinci criterii obligatorii de evaluare: eficacitatea, eficiența, relevanța, coerența și valoarea adăugată a UE.

Constatările raportului de evaluare REFIT au fost utilizate ca bază pentru definirea problemei în evaluarea impactului care însoțește prezenta propunere. Potrivit raportului, contactele dintre organismele prevăzute de regulament au loc, în continuare, aproape exclusiv pe suport de hârtie, ceea ce are efecte negative în termeni de costuri și eficacitate. De asemenea, videoconferința este rareori utilizată pentru a audia persoane care se află într-un alt stat membru. Prin urmare, propunerea răspunde nevoii de modernizare, în special în ceea ce privește digitalizarea și utilizarea tehnologiilor moderne în obținerea de probe la nivel transfrontalier. De asemenea, aceasta răspunde următoarelor alte probleme evidențiate de evaluare: întârzierile și costurile pentru cetățeni, întreprinderi și statele membre, deficiențele în ceea ce privește protecția drepturilor procedurale și complexitatea și insecuritatea juridică.

Propunerea urmărește să îmbunătățească buna funcționare a spațiului de libertate, securitate și justiție și a pieței interne, prin îmbunătățirea eficacității și a rapidității obținerii de probe la nivel transfrontalier. Acest lucru se va realiza prin adaptarea Regulamentului (CE) nr. 1206/2001 la progresul tehnic, prin valorificarea avantajelor oferite de digitalizare și prin asigurarea faptului că se recurge mai des la videoconferință. Această inițiativă sporește securitatea juridică, contribuind astfel la evitarea întârzierilor și a costurilor nejustificate pentru cetățeni, întreprinderi și administrațiile publice, și abordează totodată deficiențele în ceea ce privește protecția drepturilor procedurale ale părților.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Prezenta inițiativă este strâns legată de inițiativa privind notificarea și comunicarea în statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială („notificarea sau comunicarea actelor”), astfel cum este reglementată de Regulamentul (CE) nr. 1393/2007.

Propunerea este în concordanță cu instrumentele existente ale Uniunii în domeniul cooperării judiciare în materie civilă. Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 nu aduce atingere eventualului schimb de informații între autorități prin intermediul sistemelor stabilite de Regulamentul „Bruxelles IIa”⁷ și Regulamentul privind obligațiile de întreținere⁸, chiar dacă informațiile

⁶ A se vedea nota de subsol 5.

⁷ Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO L 338, 23.12.2003, p. 1).

respective au valoare probatorie, autoritatea solicitantă fiind astfel liberă să aleagă metoda cea mai adecvată.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Prezenta propunere de regulament face parte din cadrul UE privind cooperarea judiciară în materie civilă și comercială și contribuie la obiectivul UE de creare a unui spațiu de libertate, securitate și justiție, astfel cum este definit la articolul 3 alineatul (2) din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și la articolul 67 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). În acest context, UE trebuie să dezvolte o cooperare judiciară în materie civilă și comercială cu implicații transfrontaliere, în baza principiului recunoașterii reciproce a deciziilor judiciare și extrajudiciare, astfel cum se prevede la articolul 81 din TFUE. Regulamentul contribuie, de asemenea, la îndeplinirea obiectivului UE de realizare a pieței interne (articolul 26 din TFUE).

Agenda UE în domeniul justiției pentru 2020 subliniază faptul că, pentru a spori încrederea reciprocă între sistemele de justiție ale statelor membre, ar trebui să se analizeze necesitatea consolidării drepturilor procedurale civile, de exemplu în ceea ce privește obținerea de probe⁹. Obiectivul de îmbunătățire a cadrului cooperării judiciare în UE este în concordanță și cu obiectivele stabilite de Comisie în Strategia privind piața unică digitală¹⁰: în contextul guvernării electronice, strategia evidențiază necesitatea consolidării măsurilor de modernizare a administrației publice (inclusiv a administrației judiciare), realizarea interoperabilității transfrontaliere și facilitarea interacțiunii cu cetățenii.

În consecință, Comisia s-a angajat, în cadrul programului său de lucru pentru 2018, să elaboreze o propunere de revizuire a Regulamentului privind obținerea de probe¹¹.

2. TEMEIUL JURIDIC, SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

- **Temeiul juridic**

Temeiul juridic al propunerii este articolul 81 din TFUE (cooperarea judiciară în materie civilă cu incidență transfrontalieră). Articolul 81 alineatul (2) litera (d) conferă UE competența de a adopta măsuri menite să asigure cooperarea în materie de obținere a probelor.

- **Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)**

Problemele care urmează să fie abordate de inițiativă apar în procedurile judiciare transfrontaliere (care, prin definiție, depășesc sfera de acțiune a sistemelor juridice naționale) și sunt cauzate fie de cooperarea insuficientă între instanțele statelor membre, fie de nivelul insuficient de interoperabilitate și coerență între sistemele naționale și mediile juridice. Motivul pentru care normele în domeniul dreptului internațional privat sunt stabilite în regulamente este că aceasta este singura modalitate de a asigura uniformitatea necesară. Cu toate că, în principiu, nimic nu împiedică statele membre să asigure digitalizarea modului în care comunică, experiențele anterioare și previziunile referitoare la situațiile care vor surveni

⁸ Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere, JO L 7, 10.1.2009, p. 1.

⁹ *Agenda UE în domeniul justiției pentru 2020 – consolidarea încrederii, a mobilității și a creșterii în cadrul Uniunii* [COM(2014) 144 final], p. 8.

¹⁰ COM(2015) 192 final, 6.5.2015, p. 16.

¹¹ *Programul de lucru al Comisiei pentru 2018 – O agendă pentru o Europă mai unită, mai puternică și mai democratică în Europa* [COM(2017) 650 final, 24.10.2017], anexa II, punctele 10 și 11.

În absența unei acțiuni la nivelul UE arată că progresele ar fi foarte lente și că, în lipsa unui cadru stabilit în temeiul legislației UE, nu se poate asigura interoperabilitatea, chiar dacă statele membre iau măsuri în acest sens. Prin urmare, obiectivul propunerii nu poate fi realizat în mod satisfăcător de către statele membre și poate fi atins doar la nivelul Uniunii.

Valoarea adăugată a UE constă în îmbunătățirea în continuare a eficacității și a rapidității procedurilor judiciare, prin simplificarea și accelerarea mecanismelor de cooperare în ceea ce privește obținerea de probe și, prin urmare, în îmbunătățirea administrării justiției în cazurile cu implicații transfrontaliere.

- **Proportionalitatea**

Propunerea este conformă cu principiul proporționalității deoarece se limitează la ceea ce este strict necesar pentru realizarea obiectivelor sale. Aceasta nu aduce atingere dispozițiilor naționale divergente privind obținerea de probe.

3. **REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI**

- **Evaluările *ex post*/verificarea adecvării legislației existente**

Rezultatele evaluării *ex post* a Regulamentului (CE) nr. 1206/2001, care însoțește evaluarea impactului, pot fi rezumate după cum urmează:

În general, regulamentul a contribuit la atingerea obiectivelor generale, specifice și operaționale. Introducerea unor metode comune pentru obținerea de probe a fost salutăată de către practicieni. Introducerea unor formulare și canale de comunicare standard a facilitat comunicarea. Regulamentul a permis o îmbunătățire a eficienței procedurilor judiciare, atât în raport cu Convenția de la Haga, cât și de-a lungul timpului, în perioada 2001-2017. Acesta contribuie, prin urmare, la crearea unui spațiu de libertate, securitate și justiție și la buna funcționare a pieței interne, sporind, totodată, încrederea reciprocă între instanțe și facilitând reducerea sarcinii pentru cetățenii și întreprinderile implicate în proceduri transfrontaliere.

Au fost identificate o serie de obstacole care indică faptul că există loc pentru îmbunătățiri. Aceste obstacole sunt legate într-o măsură foarte mare de întâzieri și costuri pentru întreprinderi și cetățeni, cauzate de incapacitatea de a valorifica pe deplin potențialul tehnologiilor moderne pentru asigurarea unei comunicări mai rapide și obținerea directă de probe. Cele mai frapante exemple sunt neutilizarea comunicațiilor electronice în cadrul schimburilor dintre instanțele și autoritățile statelor membre, schimburi care au loc, în continuare, în principal pe suport de hârtie, și utilizarea sporadică a mijloacelor electronice de comunicare, în special a videoconferinței, pentru obținerea directă de probe. Regulamentul nu impune, în prezent, utilizarea tehnologiilor moderne în cadrul sistemului judiciar; faptul că acest lucru depinde în totalitate de eforturile individuale ale statelor membre și de tendința generală către digitalizare a condus la progrese foarte lente, în termeni absoluți și în raport cu utilizarea tehnologiilor moderne în context național.

- **Consultările cu părțile interesate**

Comisia a efectuat consultări pe scară largă cu părțile interesate. În perioada 8 decembrie 2017 - 2 martie 2018 a avut loc o consultare publică; aceasta a vizat atât Regulamentul (CE) nr. 1393/2007, cât și Regulamentul (CE) nr. 1206/2001. În total, au fost primite 131 de contribuții (în special din Polonia, urmată de Germania, Ungaria și Grecia). În

cadrul a două reuniuni speciale ale Rețelei Judiciare Europene au fost abordate probleme practice și posibile îmbunătățiri ale acestor două regulamente. Au fost organizate reuniuni speciale cu experți guvernamentali din statele membre. A avut loc un atelier pentru anumite părți interesate care au un interes deosebit cu privire la chestiuni legate de procedurile juridice transfrontaliere. Rezultatele acestor consultări au fost, în general, pozitive și au evidențiat necesitatea luării de măsuri.

În plus, Comisia a întreținut un dialog periodic cu părțile interesate și cu statele membre prin intermediul grupului de experți al Consiliului privind notificarea sau comunicarea electronică a actelor și comunicațiile electronice, care se reunește de patru până la șase ori pe an.

- **Obținerea și utilizarea cunoștințelor de specialitate**

Un grup de experți privind modernizarea cooperării judiciare în materie civilă și comercială s-a întrunit de șase ori în perioada ianuarie - aprilie 2018. Un studiu realizat în 2016 de un consorțiu condus de Universitatea din Maribor a oferit o analiză comparativă a legislației privind obținerea de probe în 26 de state membre¹².

- **Evaluarea impactului**

Prezenta propunere este susținută de evaluarea impactului prezentată în documentul de lucru al serviciilor Comisiei SWD(2018) 285, care însoțește propunerea.

Au fost examinate o serie de opțiuni, de la măsuri fără caracter legislativ la acțiuni legislative cu diverse niveluri de ambiție.

Opțiunea preferată este un pachet de politici care implică o serie de măsuri:

- utilizarea transmiterii electronice drept canal implicit pentru comunicarea electronică și schimburile de documente;
- promovarea unor mijloace moderne de obținere a probelor, cum ar fi videoconferința, în cazul în care o persoană trebuie să fie audiată într-un alt stat membru, precum și a acordării de stimulente (prin finanțarea unor proiecte naționale) care să le permită statelor membre să doteze instanțele judecătorești cu echipamente pentru videoconferințe;
- îndepărtarea obstacolelor juridice care nu permit acceptarea dovezilor electronice (digitale);
- abordarea interpretărilor divergente ale termenului „instanță”;
- comunicarea importanței standardelor uniforme prevăzute de regulament (proceduri raționalizate, standarde egale de protecție a dreptului părților interesate);
- bune practici pentru instanțele competente, menite să le ajute să aplice procedurile în mod corespunzător și fără întârziere; și
- creșterea gradului de sensibilizare a instanțelor și a profesioniștilor din domeniul juridic în legătură cu disponibilitatea canalului direct de obținere de probe în temeiul prezentului regulament.

¹² <http://www.acj.si/en/presentation-evidence>

Comitetul de analiză a reglementării a revizuit proiectul de evaluare a impactului în cadrul reuniunii sale din 3 mai 2018 și a emis un aviz favorabil însoțit de observații, la 7 mai 2018. Recomandările Comitetului au fost luate în considerare. În special, versiunea revizuită a raportului explică mai bine relația dintre cele două inițiative în ceea ce privește cooperarea judiciară (notificarea sau comunicarea actelor și obținerea de probe), contextul general și motivele pentru care regulamentul reprezintă un pas înainte important față de Convenția de la Haga privind obținerea de probe. În plus, problemele majore și scenariul de bază sunt mai bine definite și explicate, iar secțiunile privind subsidiaritatea și valoarea adăugată la nivelul UE au fost îmbunătățite. Pe de altă parte, concluziile evaluării în ceea ce privește eficacitatea au fost dezvoltate în continuare și evaluarea opțiunilor de politică se concentrează pe principalele aspecte (comunicațiile electronice și utilizarea videoconferinței).

- **Adecvarea reglementărilor și simplificarea**

Inițiativa este inclusă în Programul de lucru al Comisiei pentru 2018 în cadrul inițiativelor REFIT referitoare la spațiul de justiție și drepturi fundamentale bazat pe încredere reciprocă¹³.

Prin intermediul Platformei REFIT, părțile interesate au recomandat Comisiei să analizeze posibilitatea accelerării obținerii de probe din alte state membre.

Pachetul de politici ar trebui să genereze beneficii pentru cetățenii și întreprinderile implicate în proceduri transfrontaliere. Asigurarea unui grad sporit de securitate juridică și a unor proceduri mai rapide și mai puțin costisitoare ar încuraja cetățenii și întreprinderile să se implice în tranzacții transfrontaliere și ar stimula, prin urmare, schimburile comerciale transfrontaliere, îmbunătățind totodată funcționarea pieței interne. Pentru statele membre, utilizarea transmiterii electronice și a videoconferinței ar genera anumite costuri, dar acestea sunt punctuale, în timp ce beneficiile sunt permanente și generează economii de costuri (de exemplu, costă mai puțin audierea unui martor prin videoconferință decât în persoană). De asemenea, costurile care se referă în mod specific la prezentul regulament vor fi atenuate prin digitalizarea sporită a sistemului judiciar, în general. În ansamblu, beneficiile ar depăși în mod clar costurile. Întreprinderile ar beneficia de îmbunătățiri în calitate de părți la procedurile judiciare. Alte efecte ar fi relativ neutre.

Regulamentul va prevedea, de asemenea, recunoașterea reciprocă a probelor digitale. Acest lucru nu numai că va reduce sarcinile pentru cetățeni și întreprinderi în cadrul procedurilor juridice, dar va limita, de asemenea, cazurile în care probele electronice sunt respinse.

- **Drepturile fundamentale**

În conformitate cu agenda UE în domeniul justiției pentru 2020, propunerea abordează necesitatea consolidării drepturilor procedurale civile, pentru a spori încrederea reciprocă între sistemele de justiție ale statelor membre.

Se așteaptă ca introducerea unor mijloace electronice de comunicare și utilizarea în mai mare măsură a videoconferinței să îmbunătățească accesul cetățenilor și al întreprinderilor la justiție.

Măsurile de digitalizare propuse țin seama de cerințele în materie de protecție a datelor și a vieții private: sistemul care urmează a fi instituit pentru schimburile electronice dintre

¹³ Programul de lucru al Comisiei pentru 2018 – O agendă pentru o Europă mai unită, mai puternică și mai democratică în Europa [COM(2017) 650 final, 24.10.2017], anexa II, punctul 10, p. 4.

instanțele desemnate ar trebui să ofere o soluție tehnică pe deplin fiabilă și sigură, care să asigure integritatea și confidențialitatea datelor transmise. Stabilirea unui set predefinit de utilizatori ai sistemului (numai instanțele și autoritățile judiciare ale statelor membre) oferă o garanție suplimentară că datele cu caracter personal vor fi tratate în mod corespunzător. În plus, sistemul ar trebui să introducă o structură descentralizată, care să permită comunicarea directă între utilizatori, atenuând astfel riscurile prin reducerea la minimum a numărului de persoane care prelucrează date cu caracter personal.

Factorii externi importanți în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal în contextul pachetului de politici propuse sunt:

- Regulamentul general privind protecția datelor (GDPR)¹⁴, aplicat începând cu mai 2018, care ar trebui să sporească gradul de sensibilizare și măsurile rapide menite să asigure securitatea și integritatea bazelor de date, precum și reacțiile rapide la încălcările legislației privind viața privată în sistemul judiciar și
- amenințările persistente la adresa securității cibernetice în sectorul public. Se așteaptă ca tentativele de atacuri asupra infrastructurii informatice publice să se înmulțească și să afecteze sistemul judiciar din statele membre; impactul acestora poate fi și mai mare în contextul creșterii gradului de interconectare a sistemelor informatice (la nivel național și la nivelul UE).

Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare

Regulamentul va fi evaluat în conformitate cu punctele 22 și 23 din Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016¹⁵, prin care cele trei instituții confirmă faptul că evaluările legislației și ale politicii existente ar trebui să stea la baza evaluărilor impactului opțiunilor privind viitoarele acțiuni, iar Comisia va transmite un raport Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European în cel mult cinci ani de la data aplicării regulamentului. Evaluarea va analiza efectele regulamentului în practică pe baza unor indicatori și a unei analize detaliate a gradului în care regulamentul poate fi considerat relevant, eficace, eficient, oferă suficientă valoare adăugată la nivelul UE și este coerent cu alte politici ale UE. Evaluarea va include experiența dobândită în ceea ce privește identificarea eventualelor lacune/probleme sau posibilități de îmbunătățire în continuare a impactului regulamentului. Statele membre vor furniza Comisiei informațiile necesare pentru elaborarea raportului respectiv.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Propunerea nu va impune costuri semnificative pentru administrațiile naționale, ci, mai degrabă, va conduce la economii. Autoritățile naționale ar urma să beneficieze de proceduri judiciare mai eficiente și de o reducere a sarcinilor administrative și a costurilor cu forța de muncă.

Costurile legate de elaborarea, punerea în aplicare și menținerea comunicațiilor electronice și a schimburilor de documente, precum și de achiziționarea, instalarea și funcționarea unor echipamente profesionale de înaltă calitate pentru videoconferințe ar putea fi cofinanțate.

¹⁴ Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (JO L 119, 4.5.2016, p. 1).

¹⁵ Acordul interinstituțional între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind o mai bună legiferare din 13 aprilie 2016; JO L 123, 12.5.2016, p. 1–14.

Principalele oportunități de finanțare din partea UE în cadrul programelor financiare actuale sunt programul „Justiție” și Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE). Programul „Justiție” (cu un buget de 45,95 milioane EUR în 2018) sprijină capacitățile de asigurare a punerii în aplicare și a căilor de atac din statele membre în domeniul justiției civile, iar prioritățile sale de finanțare viitoare se axează pe aceste elemente, care sunt relevante și pentru prezenta inițiativă. MIE dispune de un buget mult mai mare (130,33 milioane EUR în 2018) și oferă sprijin financiar pentru proiectele informatice care facilitează interacțiunea transfrontalieră dintre administrațiile publice, întreprinderi și cetățeni. Acesta este deja utilizat la scară largă pentru a finanța digitalizarea și activitățile privind e-justiția în domeniul justiției civile, printre care se numără portalul european e-justiție și integrarea documentelor publice în sistemele naționale de guvernare electronică și în sistemul de interconectare a registrelor comerțului (*Business Registers Interconnection System - BRIS*). Pachetul privind cadrul financiar multianual (CFM) pentru prioritatea transformării digitale, prezentat la 2 mai 2018, include suma de 3 miliarde EUR pentru o componentă digitală a MIE, destinată finanțării infrastructurii de conectivitate digitală.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare**

Se vor institui mecanisme solide de monitorizare a Regulamentului, inclusiv un set cuprinzător de indicatori calitativi și cantitativi, precum și o procedură de raportare și monitorizare clară și bine structurată. Acest lucru este important pentru a se asigura că modificările sunt puse în aplicare în mod eficient în statele membre și pentru a se verifica dacă regulamentul reușește să își îndeplinească obiectivele.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Articolul 1 alineatul (4)

În prezent, termenul „instanță” nu este definit, iar acest lucru a condus la interpretări divergente între statele membre. Unele state membre consideră că acesta se referă numai la tribunalele tradiționale, în timp ce alte state membre dau curs, de asemenea, solicitărilor din partea altor autorități judiciare (de exemplu, notarii publici), dacă acestea sunt competente, în temeiul dreptului lor intern, să îndeplinească sarcini de obținere a probelor. Aceste incertitudini ar trebui rezolvate prin intermediul unei definiții a noțiunii de „instanță”.

Articolul 6

Această modificare introduce obligativitatea transmiterii electronice, ca regulă generală, a cererilor și a comunicărilor în temeiul regulamentului [alineatul (1)]. În cazuri excepționale, de exemplu în cazul în care sistemul nu funcționează sau nu este adecvat pentru transmiterea datelor în cauză (de exemplu, transmiterea unui eșantion de ADN ca probă), se pot folosi, în continuare, alte canale [alineatul (4)].

Articolele 17 și 17a

Scopul modificărilor propuse este acela de a asigura o utilizare mai adecvată, mai frecventă și mai rapidă a obținerii directe de probe, în conformitate cu articolul 17, prin videoconferință, atunci când instanțele în cauză dispun de această tehnologie și dacă este cazul, ținând seama de circumstanțele specifice ale cauzei.

Articolul 17b

Obiectivul acestui nou articol este de a facilita obținerea de probe prin intermediul agenților diplomatici sau al funcționarilor consulari. Articolul prevede că aceste persoane pot, pe teritoriul altui stat membru, în zona în care aceștia își exercită funcțiile, să obțină probe fără a fi nevoie de o cerere prealabilă, prin audierea resortisanților statului membru pe care îl reprezintă fără constrângeri, în cadrul unor proceduri pendinte la instanțele statului membru în cauză.

Articolul 18a

Acest nou articol este menit să asigure faptul că probele digitale obținute în conformitate cu legislația statului membru în care aceasta au fost colectate nu sunt respinse ca probe în alte state membre numai din cauza faptului că sunt prezentate în format digital.

Articolele 19 și 20

Aceste modificări permit armonizarea regulamentului cu articolul 290 din TFUE.

Articolul 22a

Această dispoziție prevede elaborarea de către Comisie a unui program detaliat de monitorizare a realizărilor, a rezultatelor și a impactului prezentului regulament.

Articolul 23

Această dispoziție prevede obligația Comisiei de a efectua o evaluare a prezentului regulament în conformitate cu Orientările Comisiei privind o mai bună legiferare și cu punctele 22 și 23 din Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016, precum și de a prezenta Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport privind principalele constatări ale respectivei evaluări.

Propunere de

REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI**de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1206/2001 al Consiliului din 28 mai 2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială**

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,
având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 81,
având în vedere propunerea Comisiei Europene,
după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,
având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European¹,
hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,
întrucât:

- (1) În interesul bunei funcționări a pieței interne, este necesar să se îmbunătățească și să se accelereze în continuare cooperarea dintre instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe.
- (2) Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 al Consiliului² stabilește normele privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială.
- (3) Pentru a se asigura transmiterea rapidă a cererilor și a comunicărilor, ar trebui să se utilizeze toate mijloacele adecvate ale tehnologiei moderne de comunicații. Prin urmare, ca regulă generală, toate comunicările și schimburile de documente ar trebui să aibă loc prin intermediul unui sistem informatic descentralizat, compus din sistemele informatice naționale.
- (4) Pentru a se garanta recunoașterea reciprocă a probelor digitale, nu ar trebui să se refuze recunoașterea ca probe în alte state membre, numai din cauza naturii lor digitale, a probelor digitale obținute într-un stat membru în conformitate cu legislația sa.
- (5) Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 nu ar trebui să aducă atingere posibilității ca autoritățile să facă schimb de informații prin sistemele stabilite de alte instrumente ale Uniunii, cum ar fi Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului³ sau

¹ JO C , , p. .

² Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 al Consiliului din 28 mai 2001 privind cooperarea între instanțele statelor membre în domeniul obținerii de probe în materie civilă sau comercială (JO L 174, 27.6.2001, p. 1).

³ Regulamentul (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor judecătorești în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești, de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1347/2000 (JO L 338, 23.12.2003, p. 1).

Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului⁴, chiar și în cazul în care informațiile respective au valoare probatorie, lăsând astfel la latitudinea autorității solicitante alegerea metodei cele mai adecvate.

- (6) Tehnologia modernă de comunicații, în special videoconferința, care reprezintă un mijloc important de simplificare și accelerare a obținerii de probe, nu este utilizată în prezent la potențialul său maxim. În cazul în care trebuie să se obțină probe prin audierea unei persoane cu domiciliul în alt stat membru, în calitate de martor, parte sau expert, instanța ar trebui să obțină probele respective în mod direct, prin videoconferință, dacă instanța în cauză dispune de această tehnologie, în cazurile în care consideră că utilizarea unei astfel de tehnologii este adecvată, în funcție de circumstanțele specifice ale cauzei.
- (7) Pentru a facilita obținerea de probe de către agenții diplomatici sau ofițerii consulari, articolul prevede că aceste persoane pot, pe teritoriul altui stat membru, în zona în care aceștia își exercită funcțiile, să obțină probe fără a fi nevoie de o cerere prealabilă, prin audierea resortisanților statului membru pe care îl reprezintă fără constrângeri, în cadrul unor proceduri pendinte la instanțele statului membru pe care îl reprezintă.
- (8) Deoarece obiectivele prezentului regulament nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar, având în vedere crearea unui cadru juridic pentru asigurarea unei transmiteri rapide a cererilor și a comunicărilor privind îndeplinirea unui act de cercetare, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului menționat.
- (9) În conformitate cu articolul 3 și cu articolul 4a alineatul (1) din Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, [Regatul Unit] [și] [Irlanda] [și-a(u) notificat dorința de a lua parte la adoptarea și la aplicarea prezentului regulament] [nu ia(u) parte la adoptarea prezentului regulament și prin urmare, nu are/au obligații în temeiul acestuia și nu fac(e) obiectul aplicării sale].
- (10) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 referitor la poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentului regulament, care nu este obligatoriu pentru aceasta și nu i se aplică.
- (11) În scopul adaptării formularelor-tip din anexe sau al efectuării unor modificări tehnice ale acestor formulare, competența de a adopta acte în conformitate cu articolul 290 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ar trebui delegată Comisiei în ceea ce privește modificarea anexelor. Este deosebit de important ca, în cadrul lucrărilor sale pregătitoare, Comisia să desfășoare consultări adecvate, inclusiv la nivel de experți, iar aceste consultări să aibă loc în conformitate cu principiile stabilite în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare*. În special, pentru a asigura participarea egală la pregătirea actelor delegate, Parlamentul European și Consiliul primesc toate documentele în același timp cu experții din statele membre, iar

⁴ Regulamentul (CE) nr. 4/2009 al Consiliului din 18 decembrie 2008 privind competența, legea aplicabilă, recunoașterea și executarea hotărârilor și cooperarea în materie de obligații de întreținere (JO L 7, 10.1.2009, p. 1).

experții acestora au acces în mod sistematic la reuniunile grupurilor de experți ale Comisiei însărcinate cu pregătirea actelor delegate.

*Acordul interinstituțional între Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene și Comisia Europeană privind o mai bună legiferare din 13 aprilie 2016; JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

- (12) În conformitate cu punctele 22 și 23 din Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare, Comisia ar trebui să evalueze prezentul regulament pe baza informațiilor colectate prin mecanisme specifice de monitorizare pentru a estima efectele reale ale regulamentului și necesitatea unor măsuri suplimentare.
- (13) Prin urmare, Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 ar trebui modificat în consecință,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Regulamentul (CE) nr. 1206/2001 se modifică după cum urmează:

- (1) La articolul 1 se adaugă alineatul (4), cu următorul text:

„(4) În prezentul regulament, termenul „instanță” înseamnă orice autoritate judiciară dintr-un stat membru care este competentă în ceea ce privește îndeplinirea unui act de cercetare în conformitate cu prezentul regulament.”.

- (2) Articolul 6 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 6

Transmiterea cererilor și a altor comunicări

1. Cererile și comunicările prevăzute în prezentul regulament sunt transmise prin intermediul unui sistem informatic descentralizat compus din sistemele informatice naționale interconectate prin intermediul unei infrastructuri de comunicații e, care permite schimbul transfrontalier securizat și fiabil de informații între sistemele informatice naționale.
2. Cadrul juridic general pentru utilizarea serviciilor de încredere stabilite în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Consiliului⁵ se aplică cererilor și comunicărilor transmise prin intermediul sistemului IT descentralizat menționate la primul paragraf.
3. În cazul în care cererile și comunicările menționate la primul paragraf necesită sau conțin un sigiliu ori o semnătură olografă, acestea se pot înlocui cu „sigilii electronice calificate” și „semnături electronice calificate”, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului.
4. În cazul în care transmiterea în conformitate cu primul paragraf nu este posibilă din cauza unei perturbări neprevăzute și excepționale a sistemului informatic

⁵ Regulamentul (UE) nr. 910/2014 al Parlamentului European și Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/CE (JO L 257, 28.8.2014, p. 73).

descentralizat sau în cazul în care o astfel de transmitere nu este posibilă în alte situații excepționale, transmiterea se efectuează prin mijlocul cel mai rapid pe care statul membru solicitat a declarat că îl acceptă.”

(3) Articolul 17 se modifică după cum urmează:

(a) alineatul (2) se elimină.

(b) la alineatul (4), al treilea paragraf se înlocuiește cu următorul text:

„În cazul în care, în termen de 30 de zile de la înaintarea cererii, instanța solicitantă nu a primit informații care să precizeze dacă cererea a fost acceptată, se consideră că cererea a fost acceptată.”;

(4) se introduce următorul articol 17a:

„Articolul 17a

Obținerea directă de probe prin videoconferință

1. În cazul în care trebuie să se obțină probe prin audierea, în calitate de martor, parte sau expert, a unei persoane cu domiciliul în alt stat membru, iar instanța nu solicită tribunalului competent al unui alt stat membru să obțină probe în conformitate cu articolul 1 alineatul (1) litera (a), instanța obține probe în mod direct, în conformitate cu articolul 17, prin videoconferință, dacă instanța în cauză dispune de această tehnologie, în cazul în care consideră că utilizarea unei astfel de tehnologii este adecvată, în funcție de circumstanțele specifice ale cauzei.

2. În cazul în care se transmite o cerere privind obținerea directă de probe prin videoconferință, audierea are loc în incinta unei instanțe. Instanța solicitantă și organismul central sau autoritatea competentă menționată la articolul 3 alineatul (3) ori instanța la al cărei sediu urmează să se desfășoare audierea convin asupra unor modalități practice de comunicare prin videoconferință.

3. În cazul în care se obțin probe prin videoconferință:

(a) organismul central sau autoritatea competentă menționată la articolul 3 alineatul (3) din statul membru căruia i s-a adresat cererea poate însărcina o instanță să ia parte la obținerea de probe pentru a asigura respectarea principiilor fundamentale ale legislației statului membru căruia i s-a adresat cererea;

(b) dacă este necesar, la cererea instanței solicitante, persoana care urmează să fie audiată sau judecătorul din statul membru căruia i s-a adresat cererea care a participat la audiere, organismul central sau autoritatea competentă menționată la articolul 3 alineatul (3) se asigură că persoana care urmează să fie audiată sau judecătorul sunt asistați de un interpret.”;

(5) se introduce următorul articol 17b:

„Articolul 17b

Obținerea de probe prin intermediul agenților diplomatici sau al funcționarilor consulari

Agenții diplomatici sau funcționarii consulari ai unui stat membru pot, pe teritoriul altui stat membru, în zona în care aceștia își exercită funcțiile, să obțină probe fără a fi nevoie de o cerere prealabilă în temeiul articolului 17 alineatul (1), prin audierea resortisanților statului membru pe care îl reprezintă fără constrângeri în cadrul unor proceduri pendinte la instanțele statului membru pe care îl reprezintă.”;

- (6) După articolul 18 se introduce următoarea secțiune 6:

„Secțiunea 6

Recunoașterea reciprocă

Articolul 18a

Probele digitale obținute într-un stat membru în conformitate cu legislația sa națională nu pot fi respinse ca probe în alte state membre numai din cauza naturii lor digitale.”;

- (7) La articolul 19, alineatul (2) se înlocuiește cu următorul text:

„(2) Comisia este împuternicită să adopte, în conformitate cu articolul 20, acte delegate de modificare a anexelor pentru a actualiza formularele-tip sau pentru a aduce modificări tehnice acestor formulare.”;

- (8) Articolul 20 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 20

Exercitarea delegării de competențe

1. Competența de a adopta acte delegate este conferită Comisiei în condițiile prevăzute la prezentul articol.
2. Se conferă Comisiei, pentru o perioadă de timp nedeterminată de la [*data intrării în vigoare a prezentului regulament*], competența de a adopta actele delegate menționate la articolul 19 alineatul (2).
3. Delegarea de competențe menționată la articolul 19 alineatul (2) poate fi revocată oricând de Parlamentul European sau de Consiliu. O decizie de revocare pune capăt delegării de competențe specificate în decizia respectiva. Decizia produce efecte din ziua care urmează datei publicării acesteia în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* sau de la o dată ulterioară menționată în decizie. Decizia nu aduce atingere valabilității actelor delegate care sunt deja în vigoare.

4. Înainte de adoptarea unui act delegat, Comisia se consultă cu experții desemnați de fiecare stat membru în conformitate cu principiile prevăzute în Acordul interinstituțional din 13 aprilie 2016 privind o mai bună legiferare⁶.
5. De îndată ce adoptă un act delegat, Comisia îl notifică simultan Parlamentului European și Consiliului.
- (9) Un act delegat adoptat în temeiul articolului 19 alineatul (2) intră în vigoare numai în cazul în care nici Parlamentul European și nici Consiliul nu au formulat obiecții în termen de două luni de la notificarea acestuia către Parlamentul European și Consiliu sau în cazul în care, înaintea expirării termenului respectiv, Parlamentul European și Consiliul au informat Comisia că nu vor formula obiecții. Termenul respectiv se prelungește cu două luni la inițiativa Parlamentului European sau a Consiliului.”
- (10) Se introduce următorul articol 22a:

„Articolul 22a

Monitorizare

1. Cel târziu în termen de [*doi ani de la data aplicării*], Comisia stabilește un program detaliat de monitorizare a realizărilor, a rezultatelor și a impactului prezentului regulament.
2. Programul de monitorizare stabilește prin ce mijloace vor fi colectate datele și alte dovezi necesare, precum și intervalele de colectare a acestora. Acesta precizează măsurile pe care trebuie să le ia Comisia și, respectiv, statele membre pentru colectarea și analizarea datelor și a altor dovezi.
3. Statele membre furnizează Comisiei datele și alte probe necesare în vederea monitorizării.”
- (11) Articolul 23 se înlocuiește cu următorul text:

„Articolul 23

Evaluare

1. Cel puțin după [*cinci ani de la data de aplicării prezentului regulament*], Comisia efectuează o evaluare a prezentului regulament și prezintă Parlamentului European, Consiliului și Comitetului Economic și Social European un raport conținând principalele sale constatări.
2. Statele membre furnizează Comisiei informațiile necesare pentru întocmirea raportului.”

⁶ JO L 123, 12.5.2016, p. 1.

Articolul 2

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament se aplică de la [...].

Cu toate acestea, articolul 1 punctul 2 se aplică de la... [24 luni de la data intrării în vigoare].

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre în conformitate cu tratatele.

Adoptat la Bruxelles,

*Pentru Parlamentul European,
Președintele*

*Pentru Consiliu,
Președintele*